

NEPLATIT JE NEJEN NEMORÁLNÍ, ALE I NELEGÁLNÍ!

„Vůbec nerozumím těm, kdo se zastávají dlužníků,“ říká prezident Asociace inkasních agentur Vladimír Gazárek.

Za platební „nemorálkou“ podle prezidenta Asociace inkasních agentur Ing. Vladimíra Gazárka nestojí jen fakt, že Čechům ještě stále nejsou vlastní základní principy etického kodexu podnikání, který je jinde ve světě alfou a omegou soukromého byznysu, ale i desítky let chybějící legislativa.

Jsem firma, která včas a řádně dostává svým závazkům, odvádím poctivou práci a všem, od nichž nakupuji, platím včas. Přesto se dostávám do problémů, protože mi neplatí moji vlastní klienti. Co mi radíte? Jak co možná nejrychleji a nepohodlněji se můžu ke svým penězům dostat?

Dnes více než kdy jindy je před zahájením spolupráce nezbytné prověřit si svého obchodního partnera. Ač tato služba není zadarmo, určitě se vyplatí. Vyselektuje ty, u nichž je vážné riziko, že nebudou řádně dostávat svým závazkům. Když už s někým spolupracujete a on neplní své závazky úplně hladce, je dobré na nic nečekat a vzniklou situaci začít řešit co nejdříve. Tedy ozvat se dlužníkovi hned, jakmile termín dosáhne splatnosti.

Některé společnosti, aby si nenarušily vztah se svými obchodními partnery, už první upomenutí řeší ve spolupráci s inkasními agenturami, které zajišťují urgenci plateb až do úhrady nebo dalšího postupu. Nedochází tak k narušení obchodního vztahu.

Jsou podniky rády, že dostanou vůbec zaplaceno, nebo mají nárok i na nějakou náhradu nákladů vymáhání?

V loňském roce byla do českého práva transponovaná směrnice EU o opožděných platbách, která firmám umožňuje účtovat paušální „odškodnění“ ve výši 1200 korun za každé prodloužení.

Každá pátá faktura v západní Evropě není zaplacená včas. Ve východní Evropě je každá čtvrtá uhrazena pozdě nebo vůbec. Problémy s platební morálkou se vyskytují zejména v B2B sektoru, kde 27 % faktur není v den splatnosti uhrazeno. Průměrná doba úhrady faktur je 42 dnů po termínu splatnosti. Firmy tedy čekají v průměru více než dva měsíce na platbu. Zjistil to průzkum European Payment Practices 2014 společnosti EOS KSI.

Jedná se o jednorázovou dávku, splatnou i bez výzvy. Právo na ni vzniká v plné výši hned v první den dlužníkovy prodloužení. Účelem úpravy je kompenzovat věřitelům drobné náklady spojené s vymáháním jejich pohledávek (upomínky, telefonáty apod.). Právo na odškodnění nevyžaduje věcné zdůvodnění. Pokud však bude věřitel požadovat náhradu vyšších nákladů, jejich sku-

tečnou výši již bude muset prokazovat. Pro příklad se může jednat o výdaje za advokáta nebo za služby inkasní agentury. Tato úprava se ovšem týká pouze B2B pohledávek.

Jak hodnotíte platební morálku u českých firem? A dá se v této souvislosti vůbec mluvit o morálce? Nebo je to spíš nemorálka?

Myslím si, že neplatit své závazky je nejen nemorální, ale také nelegální. Dochází tím k poškození někoho - ať už firmy, nebo jednotlivce - a nemělo by to být tolerováno. Snahy části politiků či médií omlouvat neplatíče mnohdy nechápu. V loňském roce prošlo inkasními agenturami 1,7 mil. kusů pohledávek v objemu 23 miliard korun, z čehož pohledávky za firmami tvořily 12,8 procenta. Při rozdělení na B2C (vztah společnost a koncový zákazník) a B2B (vztah mezi společnostmi) má každá oblast jiné postupy a je i jinak legislativně upravena. Zatímco oblast B2B je řešena výše zmíněnou legislativou a má nárok i na nějaké náhrady nákladů, oblast pohledávek jednotlivců není nijak speciálně ošetřena.

Zmiňujete nedostatečnou legislativu, která by oblast vymáhání dluhů řešila. Změnilo se v této oblasti něco k lepšímu? Má na vztah věřitel – dlužník nějaký vliv nový občanský zákoník nebo zákon o obchodních korporacích? Jaké konkrétní zákony by podle Vašeho názoru situaci zlepšily?

Vladimír Gazárek

- Vystudoval Obchodní fakultu Vysoké školy ekonomické v Bratislavě. V období studia byl prezidentem mezinárodní studentské organizace AIESEC, přes kterou se dostal na 1,5 roční stáž u IBM v New Yorku, USA
- Pohledávkám se věnuje od roku 2004, kdy se přestěhoval do Prahy, aby zde řídil mezinárodní inkasní společnost. Aktivně se věnuje fotbalu, ale sport má v oblibě obecně, stejně jako kulturu
- V současné době je prezidentem Asociace inkasních agentur www.aiacz.cz

Nový občanský zákoník nebo zákon o obchodních korporacích nepřinesl pro náš obor nic zásadního. Hlavní stále chybí. Asociace inkasních agentur má připraven návrh zákona o inkasní činnosti, ale momentálně politici vedou spíš boj proti advokátům a exekutorům, a inkaso pohledávek tak není prioritou. Zřejmě zákonodárcům přijde zvláštní, když chceme sebe sami regulovat.

Poslední úprava advokátního tarifu, která platí od letošního července, přinesla pouze další znevýhodnění věřitelů a slušných platících lidí. (o advokátním tarifu více na str. 4)

Počátkem října pořádáte fórum s tímto velice emotivním názvem: „Proč slušní a platící stále dotují neplatíče? A vědí o tom?“ To je opravdu tak zle?

Naší snahou je dělat osvětu. Chceme, aby si běžní lidé uvědomili svoji situaci. Aby jim to, že když někdo neplatí, tak někdo jiný to za ně musí zaplatit, nebylo jedno. A setkáváme se s názorem, proč někomu, kdo se svojí vlastní lehkovážností či nezodpovědností dostal do problémů, něco odpouštět či ho omlouvat. Tím, že tito lidé nezaplatí věřitelům za zboží nebo služby, věřitelé se mohou dostat do problémů a každopádně jsou nuceni pohledávky vymáhat, což není zadarmo. Inkasní agentury provádí mimosoudní inkaso, ale když ani to po určité době není účinné, je třeba před promlčením pohledávku zažalovat u soudu.

A nyní například nová úhradová vyhláška tzv. advokátní tarif Ministerstva spravedlnosti snížila odměny advokátů natolik, že ti nyní nejsou ochotni se za tyto náhrady malým dluhům (do 50 tisíc korun) věnovat. Buď si věřitel zaplatí advokáta sám, bez toho, že náklady na něj vynaložené vysoudí zpět, nebo nebude pohledávky vymáhat a bude je rovnou odepisovat. To samozřejmě povede ke zvýšení cen jeho zboží či služeb. A za neplatíče to zaplatí všichni ti slušní ve zvýšených cenách. Na to se snažíme poukazovat.

Co se účastníci tohoto fóra dozvědí? Koho byste na tuto akci rád pozval především?

Na fóru se bude hovořit o pohledávkách z různých úhlů pohledu. Zazní samozřejmě názor zástupce věřitelů, prostor dostanou i názory inkasních společností a exekutorů, protože inkasní proces chápeme jako navazující součást jednotlivých částí.

Nebude chybět politické vidění dluhové problematiky, zazní názor makroekonomů,

ale účastníci se také mohou těšit na arbitra dlužníků, do jehož role se pasovala herečka Simona Babčáková. Zabývat se budeme i právem lidí na selhání, mediální prezentací dluhové problematiky a nesmí chybět nové technologie, které tomuto oboru velmi pomáhají a dynamicky posunují kupředu.

Fórum je také doprovázeno tzv. veletrhem inkasních příležitostí, v rámci kterého se prezentují firmy, které mohou pomoci pohledávky lépe zvládnout (např. IT společnosti, inkasní společnosti, informační společnosti Proto bych pozval všechny, kteří jsou nuceni s pohledávkami pracovat. Dozví se, jaké jsou aktuální trendy a budou se moci setkat s významnými představiteli oboru. ■

Andrea Kábelová

AIA Asociace inkasních agentur
Člen Federace evropských národních asociací inkasních agentur

AIA radí, jak na neplatíče:

1. Prověřte obchodní partnery ještě před tím, než s nimi začnete spolupracovat. (Tip redakce: www.informaceofirmach.cz)
2. Dlužníkovi se ozvěte hned, jakmile termín dosáhne splatnosti
3. Pokud nechcete riskovat narušení dobrých vztahů, svěřte urgenci plateb inkasní agentuře
4. U B2B pohledávek uplatňujte směrnici EU o opožděných platbách, která firmám umožňuje účtovat paušální „odškodnění“ ve výši 1200 korun za každé prodlení. (viz. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích)